

แนวทางการนำผู้เสพติดเข้าค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (บำบัดฟื้นฟู)

๑. ความเป็นมา

สืบเนื่องจากการที่ผู้เสพติดมีระดับความรุนแรงของการเสพติดที่แตกต่างกัน การนำเข้าสู่การบำบัดรักษาและฟื้นฟู หรือการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรม จึงควรมีรูปแบบ วิธีการที่แตกต่างตามสภาพการเสพติดที่ต่างกันด้วย

สำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับ กรมการแพทย์ โดย สถาบันธัญญารักษ์ และกรมคุมประพฤติ จึงได้ร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อให้มีเกณฑ์การดำเนินงานที่ใกล้เคียงกัน โดยหลักสูตรที่นำมาใช้เป็นต้นแบบของการพัฒนาประกอบด้วยหลักสูตรจากหน่วยงาน ดังนี้

- ๑) หลักสูตรค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมระยะสั้น ๗ วัน ของสถาบันธัญญารักษ์ กรมการแพทย์
- ๒) หลักสูตรพัฒนาศักยภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาระยะตรวจพิสูจน์ บำบัดฟื้นฟู ระยะเวลา ๑๕ วัน ของ สถาบันธัญญารักษ์ กรมการแพทย์
- ๓) หลักสูตรค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ระยะเวลา ๔๕ วัน ของ ค่ายจักรพงษ์

ทั้งนี้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม คณะทำงานได้หารือร่วมกันเพื่อจัดสัดส่วนกิจกรรมให้ครอบคลุมการพัฒนาด้านกาย ด้านจิตใจ อารมณ์ และความคิด และด้านสังคม โดยได้กำหนดสัดส่วนกิจกรรมการพัฒนาด้านจิตใจ อารมณ์ และความคิดไว้ที่ร้อยละ ๕๐ ส่วนการพัฒนาด้านกาย และด้านสังคม ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เสพติดได้รับการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพการเสพติด เพื่อลด ละ เลิกการเสพติด หรือนำไปสู่การส่งต่อให้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู ในระบบการบำบัดฟื้นฟู ที่เหมาะสมต่อไป

๓. กลุ่มเป้าหมาย

๑) กลุ่มเสพยาเสพติดระยะเริ่มต้น	ควรเข้าค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ๗ วัน
๒) กลุ่มเสพยาเสพติดต่อเนื่อง	ควรเข้าค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (บำบัดฟื้นฟู) ๑๕ วัน
๓) กลุ่มติดยาเสพติดระยะเริ่มต้น	ควรเข้าค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (บำบัดฟื้นฟู) ๔๕ วัน

๔. การคัดกรองผู้เสพติดเพื่อนำเข้าค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (บำบัดฟื้นฟู)

การคัดกรองสามารถทำได้โดยใช้แบบคัดกรองของกระทรวงสาธารณสุข หรือแบบคัดกรองผู้เสพติดเบื้องต้นเพื่อจำแนกเข้าค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

๕. การจัดค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (บำบัดฟื้นฟู)

กิจกรรมค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่มกิจกรรม จังหวัดสามารถบูรณาการ วิทยาลัยการกระบวนการเป็นวิทยากรค่าย โดยสามารถแบ่งขอบเขตกิจกรรมได้ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ กลุ่มกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านกาย

บูรณาการวิทยากรจากสาธารณสุข (ประเมินสภาพกายและจิต) วิทยากรหรือครูฝึกทหาร/ครูฝึกอาสาสมัครรักษาดินแดน หรือวิทยากรอื่น ๆ ที่มีองค์ความรู้เกี่ยวกับ พัฒนาด้านร่างกาย

กลุ่มที่ ๒ กลุ่มกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจ อารมณ์ และความคิด

บูรณาการวิทยากรจากสาธารณสุข วิทยากรผู้นำศาสนา วิทยากรทางการศึกษา หรือวิทยากรอื่นที่มีองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาจิตใจ อารมณ์ และความคิด

กลุ่มที่ ๓ กลุ่มกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสังคม

บูรณาการวิทยากรจากหน่วยงานที่มีองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะด้าน ครอบครัว สังคมและการอาชีพ

ค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (บำบัดฟื้นฟู) สามารถใช้ดำเนินการได้ทั้งผู้เสพยาเสพติดสมัครใจ หรือสมัครใจแบบบังคับ หรือบังคับบำบัด โดยต้องคัดกรองจำแนกกลุ่มเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

๖. การส่งต่อผู้เสพยาเสพติดจากค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (บำบัดฟื้นฟู)

เนื่องจากการคัดกรองนำผู้เสพยาเสพติดเข้าค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (บำบัดฟื้นฟู) เป็นเพียงการ คัดกรองเบื้องต้น ดังนั้นจังหวัดควรมีระบบการส่งต่อผู้เสพยาเสพติด หากเกิดปัญหา ดังนี้

- ๑) พบความจริงในภายหลังว่าเป็นผู้เสพยาเสพติดที่ควรได้รับการบำบัดฟื้นฟู ที่เหมาะสมมากกว่า โปรแกรมของค่ายฯ ควรส่งผู้เสพยาเสพติดเพื่อให้ได้รับการบำบัดฯ ต่อเนื่อง ณ โรงพยาบาลของรัฐ
- ๒) ประเมินผลผู้เสพยาเสพติดที่เข้าค่ายฯ ตามแบบประเมินผลของสาธารณสุขจังหวัดแล้ว สมควร ได้รับการบำบัดฟื้นฟู ต่อเนื่อง ควรส่งผู้เสพยาเสพติดให้โรงพยาบาลของรัฐเพื่อบำบัดฯ ต่อเนื่อง
- ๓) ผู้เสพยาเสพติดที่เข้าค่ายฯ มีเบื้องหลังเป็นผู้ค้ายาเสพติดควรส่งต่อให้ตำรวจดำเนินการทันที ไม่ควร ให้ร่วมกระบวนการค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (บำบัดฟื้นฟู) ต่อไป

โปรแกรมค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (บำบัดฟื้นฟู) ที่จัดทำขึ้นเป็นตัวอย่าง สามารถ Download ได้ที่ <http://NCTC.ONCB.GO.TH>

แบบคัดกรองผู้เสพยาเสพติดเบื้องต้นเพื่อจำแนกเข้าค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (บำบัดฟื้นฟู)

คำชี้แจง ๑. การคัดกรองผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ควรให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเข้าร่วมเป็นทีมงานคัดกรองด้วย

๒. แบบคัดกรองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจำแนกคัดกรองผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเบื้องต้น สำหรับให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายใช้คัดแยกผู้ป่วยเข้ารับการรักษาฟื้นฟู ในค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เท่านั้น

๓. ใช้คัดกรองผู้เสพยาบ้าที่ไม่มีอาการทางจิตเท่านั้น กรณีที่เป็นยาเสพติดชนิดอื่น หรือมีอาการทางจิต ให้ส่งต่อหน่วยงานด้านสาธารณสุขเป็นผู้คัดกรอง

สถานที่สัมภาษณ์.....

ตำบล อำเภอ..... จังหวัด

วันที่ เดือน..... พ.ศ.

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เข้ารับการรักษาฟื้นฟู

ชื่อ สกุล อายุ

ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์

เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

สถานภาพ ☐ โสด ☐ สมรส ☐ หม้าย ☐ หย่า/แยก จำนวนบุตร คน

ระดับการศึกษา

น้ำหนัก กก. ส่วนสูง ซม.

สัญญาณชีพแรกพบ อุณหภูมิร่างกาย = ... °C

การเต้นของหัวใจ = ... ครั้ง/นาที

อัตราการหายใจ = ... ครั้ง/นาที

ความดันโลหิต = ... mm/Hg.

ส่วนที่ 2 เกณฑ์การรับผู้เข้ารับการรักษาฟื้นฟู

ชนิด ยาเสพติด	วิธีใช้	(1) ความถี่ของการเสพ			(2) จำนวนใช้/วัน			(3) ระยะเวลาที่เสพต่อเนื่อง		
		ไม่เกิน 2 ครั้ง/สัปดาห์ (1คะแนน)	มากกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์ (2คะแนน)	ใช้ทุกวัน (3คะแนน)	ไม่เกิน 1เม็ด (1คะแนน)	1-2เม็ด (2คะแนน)	2เม็ด ขึ้นไป (3คะแนน)	1-3เดือน (1คะแนน)	3-6เดือน (2คะแนน)	6เดือน ขึ้นไป (3คะแนน)

ผลการจำแนก ☐ เสพยาเสพติดระยะเริ่มต้น (กรณีคะแนนข้อ (3) เกิน 1 คะแนน ถือเป็นผู้เสพยาเสพติดต่อเนื่อง)

☐ เสพยาเสพติดต่อเนื่อง (กรณีคะแนนข้อ (1) และ (3) เกิน 2 คะแนน ถือเป็นผู้ติดยาเสพติดระยะเริ่มต้น)

☐ ติดยาเสพติดระยะเริ่มต้น

.....ผู้บันทึกพฤติกรรม
(.....)

วิธีการคำนวณคะแนน

คะแนน		พฤติกรรม	รูปแบบค่าย
3 - 4 คะแนน	คะแนนข้อ (3) ไม่เกิน 1 คะแนน *ถ้าเกิน 1 คะแนน ไปค่าย 15 วัน	เสพยาเสพติดระยะเริ่มต้น	7 วัน
5 - 6 คะแนน	คะแนนข้อ (1) และ (3) ต้องได้คะแนนข้อละไม่เกิน 2 คะแนน * ถ้าเกิน 2 คะแนน ไปค่าย 45 วัน	เสพยาเสพติดต่อเนื่อง	15 วัน
7 - 9 คะแนน		ติดยาเสพติดระยะเริ่มต้น	45 วัน